

ТКАЧ Микола

слухач магістратури за спеціальністю

«Державна служба»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри державного і муніципального управління Попович Т.М.)

БАЗОВІ ПРОБЛЕМИ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ТА НАПРЯМИ ЙОГО МОДЕРНІЗАЦІЇ

Теплопостачання є сферою діяльності з виробництва, транспортування та постачання споживачам теплової енергії. Часто під цим поняттям розуміють процес надання послуг щодо задоволення потреб споживачів у тепловій енергії. Теплова енергія використовується споживачами для: а) здійснення технологічних процесів у виробництві товарів і послуг; б) опалення і вентиляції будівель виробничого призначення ; в) побутових потреб (для забезпечення комфортних параметрів проживання, підігріву води для санітарно-гігієнічних потреб).

Обсяги та структура споживання теплової енергії у містах є різними і обумовлені впливом таких факторів як: чисельність населення; рівень розвитку виробничого потенціалу та його галузевим складом, які характеризують потреби у тепловій енергії для промислового виробництва; площею наявного житлового фонду та рівнем його благоустрою тощо. В сучасних умовах у структурі споживання теплової енергії переважну частину займають витрати на побутові потреби, які пов'язуються, передусім, з опаленням та гарячим водопостачанням житлового фонду.

Загалом, система теплопостачання є сукупністю та взаємодією таких елементів, як : насоси, трубопроводи, прилади та обладнання теплоспоживання, апаратура і обладнання автоматики, що регулює, сигналізує і реєструє тепло..

Системи теплопостачання за її будовою і призначенням всіх елементів поділяються за такими ознаками : джерелом виготовлення тепла ; протяжністю трубопроводів теплових мереж; способом подання води на гаряче водопостачання; видом теплоносія; способом забезпечення потреб споживачів тепловою енергією тощо.

Ситуація із технічним станом основних фондів теплоенергетичної

галузі та станом сектору споживання теплової енергії країни свідчить про необхідність їх модернізації та реформування вже найближчим часом. Зволікання з вирішенням цього питання може призвести до системної кризи системи теплозабезпечення і, як наслідок, до соціальної напруги в суспільстві та порушення роботи підприємств, які споживають теплову енергію.

На сьогодні у системі теплозабезпечення країни накопичилось значна кількість суттєвих проблем, починаючи від технічного стану генерації тепла та його розподільчих мереж, неефективного його споживання і закінчуючи проблемами фінансового забезпечення, особливо гострими з яких є проблема інвестицій, тарифного регулювання та оплати за спожиту теплову енергію. Більшість ТЕЦ були введені в дію в період 1950 – 1980 років минулого століття. За цей час істотно змінилися не тільки технології виробництва, а й попит на теплову енергію в регіонах їх розміщення. Традиційно в Україні відсоток споживачів, які охоплені централізованим тепlopостачанням, є досить високим. Це пояснюється тим, що, на відміну від країн Західної Європи, значна частина українських побутових споживачів теплової енергії сконцентрована у компактних районах, у багатоквартирних будинках, значні обсяги теплової енергії споживаються промисловими підприємствами. Як відомо, ефективною для ТЕЦ є подача тепла на відстань не більше 10 – 12 км. Останнім часом роздрібні постачальники газу стимулюють встановлення побутовими споживачами індивідуальних опалювальних систем, відбираючи тим самим ринок у ТЕЦ. Одночасно проявляється тенденція, яка пов'язана з скороченням споживання теплової енергії. Враховуючи, що частка ТЕЦ у покритті теплових навантажень в Україні є відносно невисокою (становить приблизно 25 %), така ситуація не сприяє фінансовій стабілізації ТЕЦ. Для порівняння, у Фінляндії, Данії та Німеччині, когенерація забезпечує вироблення 75–80 % теплової енергії для централізованого тепlopостачання, а котельні, що виробляють лише тепло, використовуються для пікового навантаження.

Узагальнення досліджень науковців та практиків у галузі тепlopостачання, дозволяє нам виокремити такі основні проблеми її розвитку:

- технологічна відсталість та значний ступінь зношення обладнання підприємств теплової енергетики;
- складний фінансовий стан підприємств тепlopостачання;
- неефективна структура паливного балансу із превалюванням в цьому балансі природного газу;
- низький рівень енергетичної ефективності теплової енергетики (низький ККД установок, які виробляють тепло та значні втрати при транспортуванні теплової енергії);
- неефективне споживання теплової енергії, особливо у житлово-комунальній сфері;
- недопустимо низький рівень якості послуг з тепlopостачання населення;
- високий рівень шкідливого впливу на довкілля.

Головними причинами такого стану можна визначити недосконалу систему державного управління та регулювання галузі, відсутність сприятливих умов для залучення інвестицій, недосконалість нормативно-законодавчого забезпечення, серед них: неефективність та несистемність стратегічного планування та прогнозування розвитку теплоенергетики на всіх рівнях (державному, регіональному); відсутність належного рівня обліку теплової енергії у споживачів; не оптимальність системи тепlopостачання в плані визначення та встановлення частки централізованого та індивідуального опалення; недосконалість системи нормування і стандартизації споживання та втрат теплової енергії; низький рівень використання технологій когенерації; спотворена система ціноутворення, яка не відображає реальні витрати на виробництво і постачання теплової енергії; відсутність дієвої системи впливу на неплатників за спожиту теплову енергію; недосконала система стимулювання споживачів до економного споживання теплової енергії; відсутність системного підходу до формування енергетичних та теплових балансів на всіх рівнях; відсутність належних гарантій для інвесторів, які б включали гарантії повернення вкладених коштів та одержання прибутку; бюрократичні перешкоди, складність процедур оформлення бізнесу, одержання дозволів, корупція та ін., які не сприяють зацікавленості потенційних інвесторів до вкладення коштів у теплову

енергетику.

Враховуючи, що державна політика у сфері теплозабезпечення є одним із важливих елементів загальної економічної політики держави та тісно пов'язана з багатьма іншими складовими політики, в першу чергу, соціальною політикою, екологічною та житловою політикою, політикою енергоощадження, тощо, а також державною політикою в інших галузях паливно-енергетичного комплексу, завдання реформування галузі є стратегічним та повинно вирішуватися комплексно, скоординовано та взаємопов'язано з розвитком вищевизначених суміжних сфер.

Зміна ситуації можлива за умови залучення до галузі значних фінансових ресурсів, в першу чергу, приватних і застосування сучасних технологій. Особливо важливу роль повинна зіграти розробка та впровадження стратегічних науково обґрунтованих планів реконструкції систем теплозабезпечення з метою підвищення їх економічної і енергетичної ефективності та зменшення шкідливого впливу на довкілля. До цих планів повинні бути включені питання розробки оптимальних для кожної території теплових балансів, заходи щодо зменшення споживання імпортованих енергоресурсів, збільшення частки використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії.

Зміна існуючої ситуації у теплоенергетичній галузі можлива за умови проведення реформ як у сфері виробництва і транспортування, так і у сфері споживання теплової енергії. Основою реформування повинно стати впровадження ринкових принципів функціонування теплоенергетичної галузі, в першу чергу, в питаннях встановлення відповідної тарифної і цінової політики, ліквідації проблеми неплатежів, впровадження чіткого обліку споживання теплової енергії, запровадження принципів регулювання ринку теплової енергії, суб'єктів державної і приватної власності на основі прозорих і зрозумілих правил, налагодження дієвого контролю за їх виконанням. Ці реформи повинні створити умови для технологічного оновлення галузі на основі енергоефективних та екологічно прийнятних технологій, в першу чергу, для залучення необхідних інвестицій, а також умови для подальшого економічно ефективного функціонування галузі.

Література:

1. Основні засади національної стратегії тепло забезпечення

України // ЕСКО – № 3 (39). – 2010. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esco-ecosys.narod.ru/journal/journal99.htm>

2. Про житлово-комунальні послуги. Закон України (зі змінами від 10.04.2014, № 1198-VII) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1875-15>

ТОФІЛЬ Юрій

слухач магістратури за спеціальністю

«Адміністративний менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри державного і муніципального управління Круп'як Л.Б.)

КОНТРОЛЬ ПЕРСОНАЛУ В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Контроль персоналу в процесі реалізації місії ДСНС України у Тернопільській області має велике значення у досягненні своїх цілей та завдань, які на неї покладені.

Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області (скорочена назва – У ДСНС України у Тернопільській області) є територіальним органом Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС України) у Тернопільській області, уповноваженим на забезпечення реалізації державної політики у сферах цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, профілактики травматизму невиробничого характеру. Основним завданням У ДСНС України у Тернопільській області є реалізація державної політики у сферах цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, профілактики травматизму невиробничого характеру на відповідній території. Здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням та виконанням вимог законодавства у сферах пожежної і